

MAAGTORSIE

Een maagtorsie is een acute, levensbedreigende aandoening die vooral voorkomt bij grote honden. Bij deze aandoening verwijdt de maag zich ten gevolge van voedsel- en gasophoping. Meestal draait de maag hierbij. Het is belangrijk dat eigenaren dit levensbedreigende probleem snel onderkennen, omdat het uitblijven van onmiddellijk ingrijpen fatale gevolgen kan hebben. Om een idee te krijgen wat er gebeurt tijdens een maagtorsie volgt eerst een beschrijving van het maagdarmkanaal. Het eerste deel bestaat uit de slokdarm, die voedsel van de mond door de borstholte naar de buik transporteert. Daar mondt hij uit in de maag. Dit is een peervormige verwijding van het maagdarmkanaal waarin het voedsel verzameld wordt tijdens het eten. Vanuit de maag wordt het gedeeltelijk verteerde voedsel naar de darmen geleid waar het voedsel verteerd wordt. De maag ligt dus voor in de buik binnen de ribbenkast.

Door nog onbekende oorzaak hoopt zich tijdens een maagtorsie gas in de maag op. De maag verwijdt zich en vormt een grote opgeblazen ballon in de buik, waardoor deze dikker wordt. Hieraan voorafgaand of juist als gevolg van de verwijding kan de maag om zijn as draaien. Door de zwelling en draaiing worden de in- en uitgang van de maag dichtgedrukt waardoor het opgehoopte gas en voedsel de maag niet kunnen verlaten. Zo'n grote maag drukt op de bloedvaten in de buik en verstoort in ernstige mate de bloedsomloop. Hierdoor kunnen maag en andere organen beschadigd worden. De hond raakt in shock en kan uiteindelijk sterven.

De symptomen

Bijna geen een hond vertoont al deze verschijnselen gelijktijdig. Hierdoor is het soms moeilijk de ernst van de situatie tijdig in te schatten. De symptomen kunnen enkele tot meerdere uren na het nuttigen van een flinke maaltijd of veel drinken beginnen. Onrustig gedrag van de hond is het eerste verschijnsel dat opvalt. Naast de grote onrust krijgt de hond braakneigingen, alsof hij iets in zijn keel heeft. De toegang tot de maag is echter afgesloten en bij braken wordt dan ook geen voedsel opgegeven. Ook overmatig kwijlen is zo'n kenmerkend verschijnsel in geval van een maagtorsie.

De vergroting van de maag is te zien aan de buik, vooral achter de ribben, in omvang toeneemt. De hond kan aangeven dat hij buikpijn heeft, bijvoorbeeld door zich uit de rekken. Door de toegenomen druk in de buik wordt de ademhaling bemoeilijkt waardoor de hond meer gaat hijgen. Indien er dan niets wordt ondernomen zal de toestand van de hond zienderogen verslechteren, de hond wordt sloom en wil niet meer opstaan.

De oorzaak

Ondanks vele studies is de oorzaak van deze aandoening niet definitief vastgesteld. Er wordt verondersteld dat verschillende oorzaken een rol spelen. Allereerst valt op dat deze aandoening vaker voorkomt bij grotere honden met diepe borstkassen. De bouw van deze honden speelt waarschijnlijk een rol. Maar ook bij kleinere honden en zelfs katten komt het soms voor. Bij een normale maagfunctie zou te veel voedsel en gasophoping in de maag via overgeven, oprispingen of via verdere doorgang naar de dunne darm verdwijnen. Maar bij een maagtorsie lijken deze beschermingsmechanismen verstoord. Meestal wordt geen oorzaak voor de verstoring gevonden. Het leefpatroon speelt mogelijk ook een rol. Verrichten van inspanningen in de vorm van lange wandelingen voor of direct na het eten zouden het optreden van een maagtorsie ook kunnen bevorderen. Tevens kan stress in allerlei vormen een rol spelen.

Vaak worden verschillende aspecten van de voeding als oorzaak aangegeven. Dit is begrijpelijk, omdat deze aandoening meestal voorkomt na een maaltijd.

Grote hoeveelheden in één keer in plaats van meerdere maaltijden verdeeld over de dag, eten op onregelmatige tijden, het naar binnen schrokken van voedsel waarbij veel lucht wordt ingeslikt en veel water drinken worden als oorzaken vermeld. Droogvoerders waarin graanproducten en sojabonen zijn verwerkt, werden lang gezien als mogelijke oorzaak. Het droogvoer zou opzwellen in de maag en daardoor problemen geven. Verdere proeven met blik- en droogvoer tonen echter geen duidelijk verschil in verwerking van beide soorten voer in de maag. De eiwitten in de sojabonen en de suikers in de graanproducten zouden bacteriën in de maag aanzetten tot de productie van gas. Echter recent onderzoek ontkent deze beweringen. Zo blijkt dat het gas in de maag bij een maagtorsie voornamelijk bestaat uit buitenlucht die de hond ingeslikt heeft. De rol die voeding speelt, blijft dus nog onduidelijk. Meer onderzoek op dit gebied is nodig.

Op dit moment wordt daarom bij de Vakgroep Geneeskunde van Gezelschapsdieren van de Faculteit Diergeneeskunde onderzoek verricht naar het verband tussen de voeding en het optreden van een maagtorsie bij hondenrassen waarbij dit veel voorkomt.

Voorzorgsmaatregelen

Bij honden met een vergroot risico op het krijgen van een maagtorsie kan het volgende advies worden gegeven: het is raadzaam grotere honden verschillende malen per dag te voeren op vaste tijdstippen. De belasting van de maag wordt daardoor kleiner. Ook moet voorkomen worden dat de hond in één keer te veel drinkt, bijvoorbeeld na een flinke wandeling. Inspanningen vlak voor en direct (wacht even een uurtje) na het eten dienen te voorkomen te worden. Zeker is dat dit advies niet altijd het ontstaan van een maagtorsie kan voorkomen. Daarom moet altijd alert gereageerd worden op symptomen die lijken op een maagtorsie, zodat via ingrijpen van je dierenarts de hond (op tijd) geholpen kan worden.

Verstelbare voerstandaards: Laat je hond altijd uit verstelbare voerstandaards eten. Laat de hond staande eten, hierdoor krijgt de hond tijdens het eten ruimte in de maag.